

Kariyer Psikolojik Dan??manl??? Öz–Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Psikolojik Dan??manl???* Öz–Yeterlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24402>

Özet

Kariyer Psikolojik Danışmanlık Öz-Yeterlik Ölçeği, kariyer danışmanlık alanında çalışan veya bu alanda eğitim alan bireylerin sahip oldukları öz-yeterlik inançlarının ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir formun Türkçeye uyarlama çalışması sonucunda psikolojik danışmanlık alanına kazandırılmıştır. Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, danışmanların kariyer müdahale becerilerine olan inançlarının geçerli ve güvenilir bir şekilde değerlendirildiğini göstermektedir.

Ölçek, kariyer danışmanların mesleki uygulamada karşılaçacakları çeşitli görev ve zorluklar karşısındaki yeterlik algılarının sistematik olarak değerlendirerek, eğitim ve süpervizyon ihtiyaçlarının belirlenmesine önemli katkıları sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Psikolojik Danışmanlık, Öz-Yeterlik, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Danışmanlık Becerileri, Geçerlik.

Yazarlar

Ayşenur Büyükgöze-Kavas, Emel Şanlı, Ünal Yusuf Şlam.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, psikolojik danışmanlar ve danışman adaylarının **kariyer psikolojik danışmanlık** sürecinde sergilemeleri gereken spesifik yetkinliklere dair kendi yeterlik algılarının (öz-yeterlik inançlarının) belirlemektir. Bu, eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve danışmanların mesleki gelişim ihtiyaçlarının tespit etmek açısından kritik öneme sahiptir.

Ölçek, danışmanların kariyer değerlendirme, bilgi sağlama, müdahale stratejileri geliştirme ve etik kararlar alma gibi temel kariyer danışmanlık görevlerindeki yetkinliklerine ne ölçüde güvendiklerini nicel olarak ölçmeye olanak tanır. Elde edilen sonuçlar, danışmanların güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini ortaya koyar.

Yapı

Ölçek, temel olarak **Öz-Yeterlik** (Self-Efficacy) yapısını ölçmektedir. Öz-yeterlik, bireyin belirli eylemleri başarıyla gerçekleştiremeye yeteneğine olan inancını ifade eder. Bu ölçekte yapı, özellikle kariyer danışmanlık uygulamalarına odaklanmıştır ve Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramından köken almaktadır.

Ölçek, danışmanların kariyer teorilerini uygulama, kariyer değerlendirme araçlarını kullanma ve zorlu danışman durumlarıyla başa çıkma gibi alt boyutlarda kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini derinlemesine incelemektedir. Yapılan analizler, bu inancın danışmanlık performansının önemli bir belirleyicisi olduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, 2021 yılında Büyükgöze-Kavas, Şanlı ve Şişli tarafından yürütülmüştür. Bu çalışmada, ölçeğin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla faktör analizleri (Açıklayıcı ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini istatistiksel olarak doğrulamıştır.

Araştırmacılar, ölçeğin **kariyer psikolojik danışmanlık** öz-yeterliliği yapısının Türk kültürel bağlamına uygun bir şekilde temsil ettiğini göstermek için gerekli istatistiksel analizleri gerçekleştirmişlerdir. Çalışmanın detaylarına, orijinal makalenin referans bölümünde belirtilen dergi makalesinden ulaşılabilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, Türkçe formun iç tutarlılığını devalandırmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmaları genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının hesaplanması içerir. Ölçeğin alt boyutlar ve toplam puan için hesaplanan yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü işaret eder.

Büyükgöze-Kavas ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan uyarılma çalışmasında elde edilen güvenirlik katsayıları, Kariyer Psikolojik Danışmanlık Öz-Yeterlik Ölçeği'nin Türk kültüründe tutarlı ve stabil ölçümler yapma potansiyeline sahip olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçek bir uyarılma çalışması olduğu için, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe örnekleme de doğrulanıp doğrulanmadığını belirlemek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısının Türk örneklem verileriyle uyumlu olduğunu göstermiştir.

Yapılan analizler, ölçeğin kariyer danışmanlık öz-yeterliliğini ölçen alt boyutlar istatistiksel olarak desteklediğini göstermiştir. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin puanlarının yorumlanmasında yapısal bütünlüğün ve geçerliliğin korunmasını sağlar.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 5'li Likert Ölçe?i. Derecelendirme: 1= **Hiç Kat?lm?yorum**, 5=**Tamamen Kat?l?yorum**.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Psikolojik Dan??manlar ve Rehberlik/Psikolojik Dan??manl?k E?itimi Alan Lisansüstü Ö?rencileri

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, genellikle e?itim fakültelerinin Rehberlik ve Psikolojik Dan??manl?k (RPD) bölümlerinde ö?renim gören ö?renciler veya aktif olarak görev yapan dan??manlar üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n her bir maddeye, kendi kariyer dan??manl??? yetkinliklerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirten bir puanlama yapmalar? istenir. Yüksek toplam puan, ki?inin **kariyer psikolojik dan??manl??? alan?ndaki becerilerine yönelik yüksek öz-yeterlik inanc?na** sahip oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz-Yeterlik ?nanc?, Kariyer Dan??manl??? Becerileri, Psikolojik Dan??ma, RPD, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ay?enur Büyükgöze Kavas

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: aysenur@omu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Samsun, Türkiye (Sorumlu yazar?n kurumu temel al?nm??t?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2021 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle sorumlu yazar Ayşenur Büyükgöze Kavas'tan izin alınması gerekmektedir. Kullanım koşulları ve potansiyel ücretlendirme hakkında kesin bilgi almak için sorumlu yazar ile e-posta yoluyla iletişime kurulması önerilir.

Kaynaklar

Büyükgöze-Kavas, A., Şanlı, E., ve Şişli, Ü. Y. (2021). Kariyer Psikolojik Danışmanlık Öz-Yeterlik Ölçeği Türkçe formu: Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 105-130. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.790078>

Orijinal makalenin PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: [kariyer-psikolojik-danismanligi-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](https://www.kariyer-psikolojik-danismanligi-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf)

Dergipark üzerinden makaleye erişim: [dergipark.org.tr](https://www.dergipark.org.tr)

Kariyer Psikolojik Danışmanlık Öz-Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına ulaşmak, puanlama yönergelerini ve alt boyutları öğrenmek için Büyükgöze-Kavas, Şanlı ve Şişli (2021) tarafından yayımlanan orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.